

Publiceringsår 2016

Kommunernas tillsyn av fristående förskolor

Sammanfattning

Sammanfattning

Skolinspektionen har i denna granskning undersökt hur kommunerna utövar tillsyn av fristående förskolor. Det är viktigt att denna tillsyn fungerar väl så att den kan bidra till att höja kvaliteten i verksamheten för barnen som vistas där. Vi har i denna granskning bedömt om tillsynen säkerställer att de granskade verksamheterna lever upp till kraven i de lagar och förordningar som gäller. I bedömningen har ingått hur och om tillsynen omfattar alla delar i en granskningsprocess från initiering, planering och genomförande till beslut och återrapportering.

Det framgår av granskningen att samtliga 35 kommuner som ingår genomför tillsyn i någon form. En tredjedel av kommunerna behöver dock utveckla sin tillsynsprocess i alla delar.

Det framkommer också i granskningen att två av tre kommuner behöver utveckla arbetet med hur de granskar förskolornas arbete utifrån läroplanens mål och uppdrag. Många kommuner har inte tagit fram bedömningsunderlag och kriterier utifrån läroplanens krav för att kunna bedöma hur väl förskolorna lyckas med sitt uppdrag. Kommunerna har därmed inte tillräcklig kunskap om de fristående förskolorna har en god pedagogisk kvalitet. Detta kan i förlängningen få konsekvenser för förskolorna som inte får tydligt klarlagt vilka åtgärder de behöver vidta för att utveckla kvaliteten. Ytterst kan detta få konsekvenser för de barn som har sin placering på dessa förskolor. De riskerar att inte få den verksamhet med omsorg, trygghet, utveckling och lärande som de har rätt till.

Granskningen visar vidare att åtta av tio kommuner behöver utveckla arbetet med att fatta beslut om ingripande åtgärder när de upptäcker brister i verksamheten. Endast ett fåtal kommuner använder skollagens ingripande vid tillsyn, som exempelvis anmärkning eller föreläggande, när de återrapporterar resultatet av tillsynen till berörda huvudmän. Många kommuner beskriver en osäkerhet i hur de ska använda skollagens möjligheter till ingripanden. Det är mer vanligt att kommunerna ger rekommendationer eller påtalar utvecklingsområden vilket skapar en otydlighet i vad som behöver åtgärdas i de granskade verksamheterna. Många kommuner är inte heller tydliga avseende hur och när bristerna som upptäckts i verksamheten ska följas upp. Granskningen ger flera exempel på kommuner som inte följer upp brister förrän vid nästa tillsynstillfälle.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att kommunerna behöver utveckla tillsynen genom att:

- göra mer fördjupade utredningar,
- utveckla mer systematiska bedömningar av förskolornas pedagogiska uppdrag,
- upprätta tydligare beslut och
- följa upp att identifierade brister åtgärdas.